Сценарії розвитку економіки України

Ігор Бураковський, Голова Правління Інституту економічних досліджень і політичних консультацій,

Київ, 11 лютого 2015 року

ВВП країн СНД (постійні ціни, 2000=100%, CISSTAT).

	2000	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Азербайджан	110	188	351	383	403	403	412	436
Вірменія	110	178	245	210	215	225	241	250
Білорусь	105	143	189	189	204	215	219	220
Казахстан	114	164	204	206	221	238	250	265
Киргизстан	105	120	146	150	149	158	158	275
Молдова	106	141	164	154	165	176	175	190
РФ	***105***	***135***	***166***	***153***	***160***	***167***	***173***	***175***
Таджикістан	110	159	197	205	218	235	252	271
Туркменістан	120	212	299	317	346	397	442	487
Узбекистан	104	130	166	180	195	211	229	247
Україна	***109***	***145***	***172***	***146***	***152***	***160***	***161***	***161***
СНД всього	**106**	**139**	**173**	**162**	**169**	**177**	**184**	**187**

Державний та гарантований державою борг України станом на 31.12.2014 р.

тис. одиниць

	дол.США	грн.	%
Загальна сума державного та гарантованого державою боргу	**69 794 848,71**	**1 100 563 980,35**	**100,00%**
Державний борг	**60 044 776,92**	**946 819 427,35**	**86,03%**
Внутрішній борг	**29 235 627,08**	**461 003 622,80**	**41,89%**
1. Заборгованість за випущеними цінними паперами на внутрішньому ринку	29 059 497,89	458 226 319,83	41,64%
Казначейські зобов'язання	5 607,74	88 426,00	0,01%
ОВДП (15 - річні)	1 005 091,40	15 848 840,00	1,44%
ОВДП (14 - річні)	206 106,38	3 250 000,00	0,30%
ОВДП (13 - річні)	166 003,15	2 617 630,00	0,24%
ОВДП (12 - річні)	95 126,02	1 500 000,00	0,14%
ОВДП (11 - річні)	244 155,58	3 849 981,00	0,35%
ОВДП (10 - річні)	3 187 004,88	50 254 465,00	4,57%
ОВДП (9 - річні)	2 338 476,59	36 874 399,00	3,35%
ОВДП (8 - річні)	1 985 038,96	31 301 198,00	2,84%
ОВДП (7 - річні)	3 464 159,37	54 624 791,00	4,96%
ОВДП (6 - річні)	1 718 610,13	27 100 000,00	2,46%
ОВДП (5 - річні)	8 331 756,74	131 379 772,79	11,94%
ОВДП (4 - річні)	185 317,09	2 922 182,86	0,27%
ОВДП (3 - річні)	2 962 300,62	46 711 203,25	4,24%
ОВДП (2 - річні)	2 586 237,14	40 781 225,13	3,71%
ОВДП (18 - місячні)	48 788,00	769 316,32	0,07%
ОВДП (12 - місячні)	335 349,49	5 287 977,20	0,48%
ОВДП (9 - місячні)	53 587,66	845 000,00	0,08%
ОВДП (6 - місячні)	10 780,95	170 000,00	0,02%
ОВДП (1 - місячні)	130 000,00	2 049 912,28	0,19%
2. Заборгованість перед банківськими та іншими фінансовими установами	176 129,19	2 777 302,97	0,25%
Національний банк України	176 129,19	2 777 302,97	0,25%
Зовнішній борг	**30 809 149,84**	**485 815 804,55**	**44,14%**
1. Заборгованість за позиками, одержаними від міжнародних фінансових організацій	10 709 849,50	168 878 861,52	15,34%
Європейське Співтовариство	1 658 792,02	26 156 754,88	2,38%
Європейський банк реконструкції та розвитку	581 222,22	9 165 035,17	0,83%
Європейський Інвестиційний Банк	485 332,45	7 652 991,94	0,70%
Міжнародний банк реконструкції та розвитку	4 332 608,66	68 318 982,28	6,21%
Міжнародний Валютний Фонд	3 651 894,14	57 585 097,24	5,23%
2. Заборгованість за позиками, одержаними від органів управління іноземних держав	1 038 285,41	16 372 261,71	1,49%
Канадська експортна агенція	171 994,65	2 712 107,20	0,25%
Німеччина	8 537,90	134 630,36	0,01%
Росія	605 855,86	9 553 472,06	0,87%
США	10 446,90	164 732,60	0,02%
Японія	241 450,10	3 807 319,50	0,35%
3. Заборгованість за позиками, одержаними від іноземних комерційних банків, інших іноземних фінансових установ	62,36	983,36	0,00%
Chase Manhattan Bank Luxembourg S.A.	62,36	983,36	0,00%
4. Заборгованість за випущеними цінними паперами на зовнішньому ринку	17 281 820,01	272 509 346,60	24,76%
ОЗДП 2005 року	731 820,01	11 539 744,80	1,05%
ОЗДП 2006 року	1 000 000,00	15 768 556,00	1,43%
ОЗДП 2007 року	700 000,00	11 037 989,20	1,00%
ОЗДП 2010 року	2 000 000,00	31 537 112,00	2,87%
ОЗДП 2011 року	2 750 000,00	43 363 529,00	3,94%
ОЗДП 2012 року	4 850 000,00	76 477 496,60	6,95%
ОЗДП 2013 року	4 250 000,00	67 016 363,00	6,09%
ОЗДП 2014 року	1 000 000,00	15 768 556,00	1,43%
5. Заборгованість, не віднесена до інших категорій	1 779 132,56	28 054 351,36	2,55%
Міжнародний Валютний Фонд	1 779 132,56	28 054 351,36	2,55%

Державний та гарантований державою борг України ...

Гарантований державою борг	**9 750 071,79**	**153 744 552,99**	**13,97%**
Внутрішній борг	**1 767 015,61**	**27 863 284,56**	**2,53%**
1. Заборгованість за випущеними цінними паперами на внутрішньому ринку	1 367 722,68	21 567 011,60	1,96%
Державні цінні папери	0,74	11,60	0,00%
Облігації ДІУ (10 - річні)	63 417,35	1 000 000,00	0,09%
Облігації ДІУ (5 - річні)	190 252,04	3 000 000,00	0,27%
Облігації ДІУ (7 - річні)	202 935,51	3 200 000,00	0,29%
Облігації НАК "Нафтогаз України" (3 - річні)	304 403,27	4 800 000,00	0,44%
Облігації Укравтодору (3 - річні)	269 523,73	4 250 000,00	0,39%
Облігації Укравтодору (5 - річні)	263 181,99	4 150 000,00	0,38%
Облігації ХДАВП (5 - річні)	27 903,63	440 000,00	0,04%
Облігації ХДАВП (6 - річні)	46 104,41	727 000,00	0,07%
2. Заборгованість перед банківськими та іншими фінансовими установами	399 232,39	6 295 318,31	0,57%
ВАТ "Державний експортно-імпортний банк України"	133 176,43	2 100 000,00	0,19%
ВАТ "Державний ощадний банк України"	254 294,83	4 009 862,32	0,36%
ПАТ АБ "Укргазбанк"	11 761,13	185 455,99	0,02%
3. Заборгованість, не віднесена до інших категорій	60,54	954,65	0,00%
Інші кредитори	60,54	954,65	0,00%
Зовнішній борг	**7 983 056,18**	**125 881 268,43**	**11,44%**

Боргові виплати (млн.грн., 02.05.2014 р).

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Обслуговування	**34 776,10**	**33 821,07**	**28 615,17**	**24 570,69**	**16 256,67**	**10 521,41**	**7 743,10**
Внутрішній борг	**24 722,80**	**22 882,31**	**20 026,88**	**16 901,70**	**11 164,68**	**5 484,76**	**2 774,06**
Казначейські зобов'язання	146,20						
Національний банк України	142,98	136,37	129,76	123,14	116,53	109,92	103,31
ОВДП 2008	1 659,65	1 659,65	729,36				
ОВДП 2009	3 588,78	3 359,46	3 359,46	3 209,46	2 343,42	1 303,56	646,00
ОВДП 2010	1 541,14	1 456,04	1 048,80	778,05	607,05	450,54	
ОВДП 2011	2 751,14	2 373,40	2 311,73	1 776,76	1 136,69	353,75	249,25
ОВДП 2012	4 287,18	3 234,51	2 531,25	2 261,50	1 213,80	914,07	
ОВДП 2013	10 385,03	10 296,79	9 550,43	8 386,70	5 381,10	2 169,16	1 774,07
ОВДП 2014	220,70	366,09	366,09	366,09	366,09	183,76	1,43
Зовнішній борг	**10 053,30**	**10 938,76**	**8 588,29**	**7 668,99**	**5 091,99**	**5 036,65**	**4 969,04**
Погашення	**90 757,34**	**98 332,19**	**69 931,72**	**81 642,58**	**59 404,46**	**29 865,44**	**40 967,17**
Внутрішній борг	**54 881,93**	**47 350,29**	**44 980,02**	**44 495,88**	**54 731,06**	**25 512,48**	**23 380,08**
Казначейські зобов'язання	1 700,00						
Національний банк України	132,25	132,25	132,25	132,25	132,25	132,25	132,25
ОВДП 2008		6 000,00	11 470,00				
ОВДП 2009	5 794,81			7 916,20	10 479,40	7 767,19	6 199,98
ОВДП 2010	3 282,34	4 239,90	4 500,00	2 400,00	1 000,00	5 390,00	
ОВДП 2011	7 364,01	83,15	6 152,00	4 500,00	10 554,00	1 100,00	1 100,00
ОВДП 2012	9 984,87	11 771,52		9 214,63		8 564,04	
ОВДП 2013	23 635,21	25 123,47	22 725,77	20 332,80	32 565,41		15 937,85
ОВДП 2014	2 988,44					2 559,00	10,00
Зовнішній борг	**35 875,41**	**50 981,90**	**24 951,70**	**37 146,70**	**4 673,40**	**4 352,96**	**17 587,09**

Дефолт: основні терміни

1. Дефолт — невиконання фінансових обов'язків,
2. Неплатоспроможність — неможливість виплачувати зобов'язання,

3. Банкрутство — визнана господарським судом фінансова неспроможність.

4. Технічний дефолт — невиконання позичальником окремих умов кредитної угоди,. Технічний дефолт не означає банкрутства.

5. **Повний дефолт** – відсутність можливості виконанувати боргові зобов'язання.

Дефолт: наслідки

Негативні наслідки дефолту:

1. Втрата довіри інвесторів.
2. Падіння інвестиційних рейтингів.
3. Арешт іноземних активів країни.
4. Неможливість здійснення запозичень на світолвих ринках.
5. Девальвація національонї валюти.
6. Падіння ділоові активності (внаслідок обмеженого доступу до імпортних комплектуючих, тощо).
7. Проблеми банківського сектору (втрата доступу до міжнародних фінансових ринків).
8. Політичні проблеми.

Дефолт: наслідки.

Позитивні наслідки.

1. Зменшення боргового навантаження.
2. Перебудова економіки країни.
3. Посилення позицій експортерів на світових ринках в наслідок девальвації національної валюти.
4. Реструктуризація фінансового сектору.

Економічне зростання: чинники

Темпи та стійкість економічного зростання країни визначається трьома основними чинниками, а саме:

1. *Спроможність інтегруватись в світову економіку через міжнародну торгівлю та інвестиції*.

Україна: конкурентоспроможність, використання потенціалу Угоди про Асоціацію з ЄС, тощо.

2. *Спроможність забезпечити стійкість державних фінансів та стабільність грошової системи.*

Україна: макроекономічна стабілізація, оздоровлення державних фінансів, тощо.

3. *Спроможність (здатність) створити таке інституційне середовище, в якому забезпечується виконання контрактних зобов'язань та захист прав власності.*

Україна: судова реформа, подолання корупції, регуляторне середовище, майнові та інші реєстри.

Логіка реформ

1. **Реформи першого покоління**: створення засад ринкової економіки, перші структурні зміни. Результат: економічне зростання за рахунок перерозподілу ресурсів.

2. **Реформи другого покоління**: інституційні та структурні зміни з тим, щоб держава адекватно виконувала належну їй роль в ринковій економіці, створюючи рівні умови для всіх економічних гравців та секторів економіки та реалізуючи політику на благо всього суспільства.

Ключова сфера: належне урядування через подолання корупції, поліпшення управління ресурсами суспільства, *створення сприятливого економічного та регуляторного середовища для бізнесу*.

Дякую за увагу!
Спасибо за внимание!
Thank you!

Contact information:

Institute for Economic Research and Policy Consulting

www.ier.com.ua

institute@ier.kiev.ua

8/5-A Reytarska str., Kyiv 01030, Ukraine

Phone +38-044-278-6360

Fax +38-044-278-6336